

VOORWOORD

Erik Dijkstra

'Bureau Sport is wel een programma met panache

De eerste reportage die ik voor *Bureau Sport* maakte ging over Jan Raas. De legendarische oud-wielrenner en ploegleider leeft ergens diep in Zeeland een verborgen bestaan. Hij is al meer dan tien jaar niet meer in beeld geweest en geen journalist heeft hem ooit nog gesproken. De mythe Jan Raas. Omdat ik fan ben van zijn assertieve en brutale manier van koersen, zijn *panache*, zoals dat zo prachtig in wielervermenen heet, zat ik er al jaren op te spinzen hem op te zoeken. Maar in welk programma is er in godsnaam ruimte voor een man die niks misdaan heeft en niet geïnterviewd of überhaupt gefilmd wil worden?

In die tijd bedachten we *Bureau Sport*. En eindelijk zag ik mijn kans schoon, zoals ze dat in een fijn jongensboek zo mooi uitdrukken, om Jan Raas op te zoeken. Want dat is natuurlijk stiekem wat *Bureau Sport* is, een stel jongens die op tv doen wat ze leuk vinden. In 'De zaak Jan Raas' ontdekten we dat hij dan wel niet meer in de publiciteit treedt, maar wel vaak te vinden is bij voetbalclub De Patrijzen in zijn woonplaats 's-Heerenhoek.

De volgende zaterdag reisde ik met redacteur Klaas en cameraman Joost af naar Zeeland. Ik was behoorlijk zenuwachtig want Jan Raas staat bekend als een driftkikker en iemand die niet graag lastiggevallen wordt. We parkeerden de auto en Klaas zou even rustig rondsnuffelen terwijl ik met mijn bekende kop in de auto bleef zitten. Een minuut later kwam Klaas, ook wielergek, met een rode kop van de opwinding terug. 'Jan Raas staat daar gewoon langs het veld te kijken!' Ik kreeg ter plekke een angstaanval, maar omdat je op zo'n moment nooit durft te weigeren ten overstaan van je collega's liep ik zo cool mogelijk naar

het hoofdveld van VV De Patrijzen.

Ik herkende Raas onmiddellijk. Iets dikker, iets kaler maar onmiskenbaar Jan Raas. Voorovergebogen zoals er wekelijks tienduizenden voorovergebogen staan, leunend op een omheining met een verdoemd reclamebord, kijkend naar een wedstrijd. Jan Raas. Net zo anoniem als ieder ander langs dezelfde omheining. Ik ging naast de legende staan en keek naar de wedstrijd. De camera draaide en we maakten legendarische beelden. Ik werd opeens heel rustig en bedacht me dat *Bureau Sport* een geweldig programma is om te maken.

Toen Jan Raas merkte dat ik een microfoon droeg en cameraman Joost tien meter verderop stond te filmen dreigde hij in woede te ontsteken. Maar ik ben ervan overtuigd dat hij zich bedacht toen hij mijn rustige gezicht zag en voelde dat hij geklopt was. Beste Jan Raas, ik heb je nooit willen beledigen maar je moet één ding bedenken: *Bureau Sport* is wel een programma met panache.

VOORWOORD *Frank Evenblij*

***Bureau Sport* is het leukste programma dat ik ooit heb gemaakt. Vind ik echt.**

Terwijl ik met eindredacteur Bas Schinkel het programma *De verrukkelijke 85* (VARA) maak, valt het hem op dat ik erg in sport geïnteresseerd ben. Bas, die jarenlange ervaring heeft bij programma's als *Holland Sport* en *Voetbal Insite* komt met het idee samen met Reinder Elzinga en mijn goede oud-collega van de Jakhalsen Erik Dijkstra bij elkaar te komen om over een nieuw sportprogramma na te denken.

Erik is een lopende encyclopedie op sportgebied. Hij zegt over mij: 'Frank heeft meer verstand van Willem II dan van voetbal, laat staan van sport.'

Dat kan ik wel hebben, van hem dan. Ik ben er zelfs een beetje trots op. Een van de uitgangspunten van het programma was dat ik ook mijn eigen sportieve kwaliteiten zou laten zien aan de kijker. Dat begon met hockey, een sport die ik nog lang beoefend heb tijdens mijn Haagse jeugd. Dus dat was al geen punt, ging me makkelijk af.

Daarna gingen we schermen. Mijn opa Siem Evenblij had nog vele prijzen gewonnen, dus dat moest mij ook wel in de genen zitten. En dat bleek ook wel.

Ik vind het heerlijk om met al die sporten mee te doen, nog wel met de beste sporters van Nederland, ook al kunnen we er geen hout van! De lol die we hebben tijdens het draaien is geweldig.

Maar ook het interviewen van persoonlijke helden, zoals Christo Stoitsjkov en Ben Johnson, went nooit. Alleen maken we natuurlijk heel veel meer mee dan dat je uiteindelijk op de televisie terugziet. Daarom is dit boek de ideale manier om die verhalen te kunnen delen. Hoe bizar is het om om drie uur 's nachts nog met Ben Johnson in een rokerige bar in Amsterdam te zitten? Of dat je in een heel klein dorpje in Bulgarije ineens de vriendin van Manolev, de door René van der Gijp zo geplaagde verdediger van PSV, tegen het iele lijf loopt?

Bureau Sport is het mooiste programma dat ik ooit heb gemaakt! En ik hoop dat ik het nog heel lang mag maken.

'FRANK, TAKE ME TO *a sportsbar!*'

Frank Evenblij Op de keper beschouwd kom ik niet uit het meest sportieve gezin van Nederland. Mijn ouders tennisten een blauwe maandag, maar meer ook niet. *Studio Sport* was ook geen vaste prik op zondag, laat staan toernooien als de Olympische Spelen. Maar in 1998, ik was tien jaar oud, was dat even anders. Op deze Spelen in Seoul zou een spektakel plaats gaan vinden. De prachtige 100 meter sprint tussen twee legendes: Carl Lewis en Ben Johnson.

Op het Internationale Documentaire Film Festival in Amsterdam ging in 2012 de film *9.79* in première.

Een geweldige film die de kijker mee terugnam naar 1988, waar de in Ja-

maica geboren atleet Ben Johnson (later tot Canadees genaturaliseerd) eenieder deed verbazen met zijn tijd op de 100 meter sprint. Ben Johnson was de allersnelste man op aarde, hij had een mooie kop met een prachtige snor. Hij had ook mijn sympathie, ik was altijd voor hem. Hij stotterde ook een beetje, dat maakte hem voor veel mensen 'likeable'. Of je was voor de keurige, makkelijk pratende Carl Lewis, de ideale schoonzoon van wie je zo een tweedehands auto zou kunnen kopen.

Johnson en Lewis hadden het al

**Ben Johnson was
de allersnelste man
op aarde, hij had
een mooie kop met
een prachtige snor.**

vaak tegen elkaar opgenomen en de strijd was nog niet definitief beslist. Toen de Olympische Spelen in Seoul in aantocht waren, werd de titanenstrijd alleen maar verder opgevoerd. Miljoenen mensen zagen hoe Ben Johnson in een tijd van 9.79 seconden de gouden medaille won. Ik was blij, de wereld was blij, het was een prachtige strijd op het scherpst van de snede. Maar niet veel later berichtten de media over 'de meest dramatische gebeurtenis op de Olympische Spelen ooit'. Ben Johnson werd na een dopingcontrole betrappt op het gebruik van

anabole steroïden. Dit was voor het eerst dat zo'n grote sportman direct in verband werd gebracht met doping, waar voorheen de controles niet goed waren en er veel gesjoemeld of verdonkeremaand werd... Wat een afgang voor Johnson en wat een afgang voor de sport.

Na het zien van de film waan je je zo weer in 1988. Ben Johnson werd verguisd en Lewis werd de held. Zo kan het gaan in de sport. De stemming was verschrikkelijk. Als een crimineel werd Ben Johnson weggevoerd en dat allemaal voor het

oog van de draaiende camera. De mooie wedstrijd was verpest en Lewis werd alsnog de winnaar. Er is veel gespeculeerd over wat de rol van de Amerikanen is geweest. Atletiek moest op de kaart worden gezet in het land, er zijn mensen die

Er zijn mensen die denken dat Johnson heeft moeten boeten voor het feit dat Lewis niet won.

denken dat Johnson heeft moeten boeten voor het feit dat Lewis niet won. Lewis had overigens zelf ook niet aan de start mogen verschijnen, omdat hij ook niet altijd clean is geweest... Het zaakje stinkt aan alle kanten. Het is wel een prachtig sportgeschiedenisverhaal.

Ben Johnson heeft na zijn actieve carrière veel dingen gedaan. Als bekend persoon deed hij vaak mee aan allerlei realityprogramma's die hij later herhaalde voor de Japan-

se televisie. Ben Johnson bleef Ben Johnson en was daarom nog zeer bekend en hij kwam dus ook met allemaal mensen in aanraking. Zo belandt hij via een zoon van de voormalige Libische leider Khadafi in een baan als conditietrainer van jonge voetballers. Het kan verkeren.

Voor een nieuw seizoen van *Bureau Sport* bedachten we het thema 'doping'. Doping in de sport is als vlees voor een slager, je kunt er niet omheen. Redactioneel dachten we aan de vele verhalen die we kunnen vertellen, waarna al snel de naam van Ben Johnson viel. Door de film die op het IDFA vertoond werd, was ik toch weer gegrepen door Ben Johnson en zijn levensloop. Doordat wij in een eerder stadium wel eens contact hebben gehad met oud-atleet Raymond de Vries, die ook een periode het management van Johnson voor zijn rekening nam, was het contact snel gelegd. Aangezien Johnson voor het IDFA naar Amsterdam zou afreizen, ontstond er een mogelijkheid.

We zochten contact en Johnson was bereid mij te woord te staan, maar wel op één voorwaarde. John-

**Ik vond het prachtig!
Voor hetzelfde geld
blijkt dat Tumber een
gigantisch talent is en
heb ik toch mooi via
een interview met *Mis-
ter 9.79* aan de basis ge-
staan van een grootse
voetballoopbaan.**

son werkte nog steeds als conditietrainer van voetballers. Johnson hoopte met zijn pupillen geld te verdienen door ze bij een Europese voetbalclub te stallen. Nu was hij met een jongen in de weer, genaamd Karanveer Tumber. Een van oorsprong Aziatische jongen die in Canada woonde en volgens Johnson een groot talent was, met veel snelheid.

Dankzij mijn supporterschap en goede banden met Willem II, wilde toenmalig technisch directeur Marc van Hintum Karanveer wel testen. Mocht hij goed genoeg zijn, zou hij een stage kunnen afdwingen. Ik vond het prachtig! Voor hetzelfde geld blijkt dat hij een gigantisch talent is en heb ik toch

mooi via een interview met *Mister 9.79* aan de basis gestaan van een grootse voetballoopbaan. Natuurlijk hebben we de eerste training van Karanveer ook gefilmd en gebruikten we dit als onderdeel van de reportage.

In de ochtend pikken we Johnson en Karanveer op. De jonge voetballer maakt vreemd genoeg een moedeloze indruk, alsof hij een week niet heeft geslapen. Hij zegt niets. Johnson en ik lopen het Koning Willem II stadion in, waar Van Hintum ons al staat op te wachten.

'Hé, Mister 9.79!' zegt Van Hintum vrolijk.

Johnson begint direct te oren over de voetbalkwaliteiten van zijn

pupil. Even later betreden we het veld. Er wordt een oefenpartijtje gespeeld, Karanveer loopt in het prachtige tricolore shirt van de Tilburgers het veld op. De jongens uit zijn elftal spelen hem regelmatig de bal toe. Hij is niet erg gelukkig in zijn aannames en als hij de bal niet van zijn voet laat springen, lijdt hij daarna snel balverlies.

Na een minuut of vijf vraagt Van Hintum mij: 'Moet ik het nu al zeggen of moet ik nog even wachten?' Ik zag het natuurlijk ook al. Na afloop van de wedstrijd vraag ik Karanveer hoe hij vond dat het was gegaan. Hij zegt dat het best goed ging en dat hij het idee had op hetzelfde niveau te zitten. Daarna zetten we Van Hintum en Ben naast elkaar, terwijl de camera draaide.

'Nou Marc, zeg het maar, we zijn benieuwd.' zeg ik.

Ben kijkt met zijn grote bruine ogen verwonderd naar de oud-international.

'Well... ehm, how do I start... ehm... I can see that he's very fast, yes amazing. But football-technical he has a lot to learn, his skills are not as good as we are used to in Holland, you know?'

**Na een minuut
of vijf vraagt
Van Hintum mij:
'Moet ik het nu
al zeggen of
moet ik nog even
wachten?'**

Ik zie aan Marc dat hij het toch moeilijk vindt om dit uit te leggen aan die grote sportman die ineens hier op Stappegoor op het gras staat. Ben is het overduidelijk niet met hem eens. Hij schudt verbolgen zijn hoofd en zegt later dat Karanveer te weinig kans had zichzelf te laten zien. Maar Johnson legt zich neer bij de beslissing. Hij moet wel. Jammer, wat was het een stunt geweest als ik Willem II aan een jonge sterspeler had kunnen helpen. Op de weg terug naar Amsterdam zitten Ben en ik achter in de auto.

'I'm the best, I'm still the best.'

Cameraman Joost zit voorin en filmt ons gesprek. Ik vraag hem naar Usain Bolt, wat Johnson van hem vindt. Ben vertelt dat hij uit de-

zelfde streek uit Jamaica afkomstig is en dat hij hem 'oké' vindt. Maar, zo zegt hij: 'I'm the best, I'm still the best.' Ben weet zeker dat het nog steeds zo is. Op de vraag of hij Carl Lewis nog wel eens gesproken heeft, reageert hij fel en ontkennend. Nooit meer na die befaamde race heeft hij nog enig contact met hem gehad. 'Hij is niet mijn soort mens.'

Als de camera uit is, vraag ik Ben wat hem verder bezighoudt in het leven. Ben vertelt dat hij een vriendschap heeft opgebouwd met de le-

gendarische Argentijnse voetballer Diego Armando Maradona. Ze hebben plannen om samen in het Midden-Oosten een sportsbar te openen. We rijden terug naar het hotel op het Rembrandtplein in het Amsterdamse centrum en brengen Karanveer, die zo mogelijk nog vermoedder dan eerst overkwam, naar zijn kamer. Ben vraagt bij het afscheid nemen om mijn mobiele nummer. Hij blijft nog enige dagen in Amsterdam en wil graag afspreken. Ik geef het aan hem en ga vermoeid naar huis. Het was een rare dag.

De volgende dag gaat mijn telefoon, het is een oppervrolijke Ben Johnson. Hij vraagt of ik al plannen heb voor die avond. Ik vertel hem dat ik van plan ben die avond weer naar Tilburg te gaan, om de wedstrijd Willem II - Heracles te gaan bekijken. Johnson en Karanveer willen mee.

Ben geniet van de sfeer, terwijl Karanveer er maar één helft bij was, de tweede helft ging hij eten halen en even ergens anders zitten. Hij zal wel moe geweest zijn. Later zie ik in de samenvatting van de NOS een shot waarin Ben Johnson en ik samen in beeld zijn genomen. 'Een oude bekende, die tegenwoordig voetbalmakelaar is,' aldus Jack van Gelder in *Studio Voetbal*. De volgende dag sms't Ben mij weer. Hij vraagt of ik hem Amsterdam wil laten zien, 's avonds dan. Hij is benieuwd naar het nachtleven. 'Zijn er nog mooie vrouwen?' vraagt hij regelmatig. Ik vraag een vriend van mij mee te gaan, die het wel een geestig idee vindt om met die beroemde Canadees de hort op te gaan.

Johnson probeert in de kroeg met geluiden en zwoele blikken contact te krijgen met vrouwen die aan andere tafels zitten.

Johnson probeert in de kroeg met geluiden en zwoele blikken contact te krijgen met vrouwen die aan andere tafels zitten. Tevergeefs. Voor zover mensen terugkijken, herkennen ze hem niet. Dat is gek, maar natuurlijk inherent aan een nieuwe generatie. Na anderhalf uur zijn mijn vragen op, net als de vragen van mijn goede vriend. Het gesprek valt stil, mede omdat Johnson zelf niet één keer een wedervraag stelt, behalve dan over hoe je meisjes moet aanspreken. Hij doet dat overigens verder niet en ik zie hem balen. Ik weet nou niet of hij van mij verwachtte dat ik per direct een blik lekkere wijven zou open-trekken, in de wetenschap dat Ben Johnson naar een café in Amsterdam zou komen.

Even later komt Ben terug op zijn verhaal dat hij met Maradona samen een keten aan sportsbars wil openen. Hij vraagt of ik connecties heb die daarin zouden willen investeren. Ik ken ze niet. Helaas. Wel vraagt hij of we kunnen verkassen naar een sportsbar. Ik ken er niet direct een. Ik ken het principe natuurlijk wel, in het buitenland zie je ze ook veel. Kroegen waar veel tv's aan de muur hangen, waar de hele dag sport op wordt uitgezonden. En aan de bar en de muren hangen attributen die met sport te maken hebben. Mijn vriend en ik bedenken ineens dat er een sportsbar zit op het Leidseplein. Ik ben er zelf nooit binnen geweest, althans niet zover ik me kan herinneren.

We gaan er direct naar toe. Daar aangekomen staat er een grote donkere man voor de deur. Hij is de portier en doet het deurbeleid. Hij zegt dat mijn vriend en ik binnen mogen komen, maar die andere man niet. Waarom weet ik niet; is hij te oud?

Hoe kan ik dit nu oplossen? Ik kan toch niet tegen de portier zeggen dat dit Ben Johnson is, *Mister 9.79*,

Ik kan toch niet tegen de portier zeggen dat dit Ben Johnson is, *Mister 9.79*, de grote man van 1988?

de grote man van 1988? Als hij al niet in een sportsbar binnenkomt en ik met mijn voorkomen wel, wat dan?

Ik vertel Ben maar dat de tent gaat sluiten en dat we daarom niet binnenkomen. Ik regel een taxi voor hem en we nemen afscheid. De volgende dag vliegt hij terug naar Canada: *Mister 9.79* die een Amsterdamse sportsbar niet binnenkwam.

